

Knjižnično-informacijska pismenost u osnovnoškolskoj praksi

XXIX. Proletna škola školskih knjižničara RH
Trogir, Hotel Medena, 7. travnja 2017.

Dejana Bedeković, dipl. knjiž. i prof.

RAD STRUČNOG SURADNIKA ŠKOLSKOG KNJIŽNIČARA

☞ Neposredno odgojno-obrazovni rad
(25 ili 15 sati tjedno):

1. Informacijsko opismenjavanje

- a) Čitanje (motivacijsko)
- b) Knjižnično-informacijsko obrazovanje
(KIO/KIMOO)

2. Projekti

3. Radionice

4. I drugo

☞ Stručno-knjižničarska djelatnost

☞ Javno-kulturna djelatnost

☞ Stručno permanentno usavršavanje

U odgojno-obrazovni rad knjižničara spada:

- nastavni sat iz područja informacijske pismenosti (časopisi, referentna zbirka,...) i medijske kulture (tiskani i suvremeni mediji)
 - rad s učenicima putnicima
 - edukativne i kreativne radionice
 - obrada lektire na drugačiji način
- razni projekti (kvizovi i natjecanja iz čitanja)
 - rad s Malim knjižničarima
- pomaganje nastavnom procesu s popratnim nastavnim materijalom tijekom školske godine itd.

KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKO OBRAZOVANJE (KIO)

- ♣ međupredmetna korelacija – svi nastavni predmeti (ne samo Hrvatski jezik)
- ♣ priprema za cjeloživotno učenje
- ♣ održava se u čitaonici knjižnice

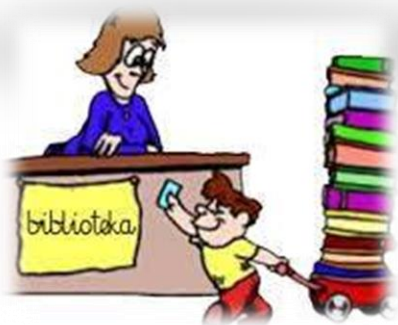
Zadaća suvremene školske knjižnice prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu iz 2006. je potpora obrazovnim ciljevima i zadacima zacrtanim nastavnim planom i programom škole. Na prvom mjestu treba osigurati pristup izvorima znanja koji će učenike potaknuti na različite ideje u procesu iskustvenog učenja i omogućiti im stjecanje stvaralačkog iskustva pri uporabi i kreiranju informacija. A na drugom mjestu ih pripremiti za cjeloživotno učenje.

PREGLED RADA KIO PROGRAMA IV. OŠ BJELOVAR TIJEKOM OSAM GODINA

1. RAZREDI I VRTIĆANCI

Upoznavanje s knjižnicom, njezinom radom i pravilima ponašanja
te svečana podjela iskaznica – nastavna jedinica Bonton u školi (PID)

DJEČJI ČASOPISI

vrste i dijelovi - 2. razred – nastavna jedinica HJ

Geografsko-knjižnični

ogledi časopisa

IV. OŠ Bjelovar - Noć knjige

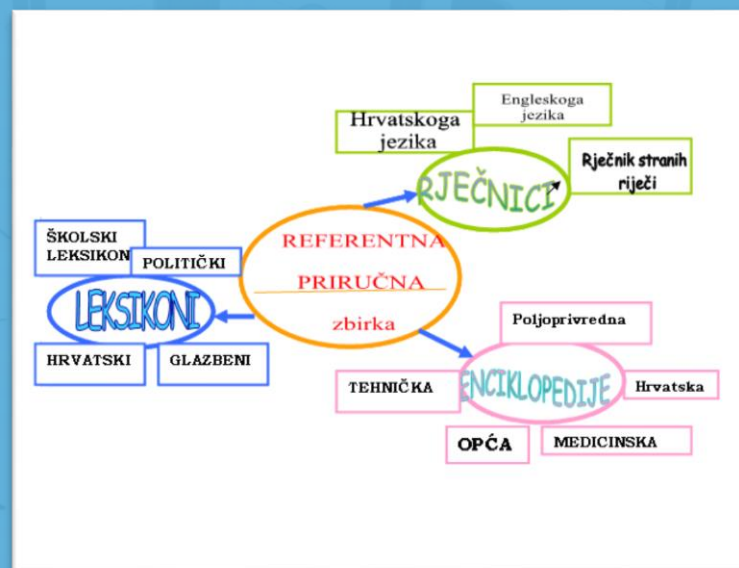
23. travnja 2015.

Sat geografije u knjižnici

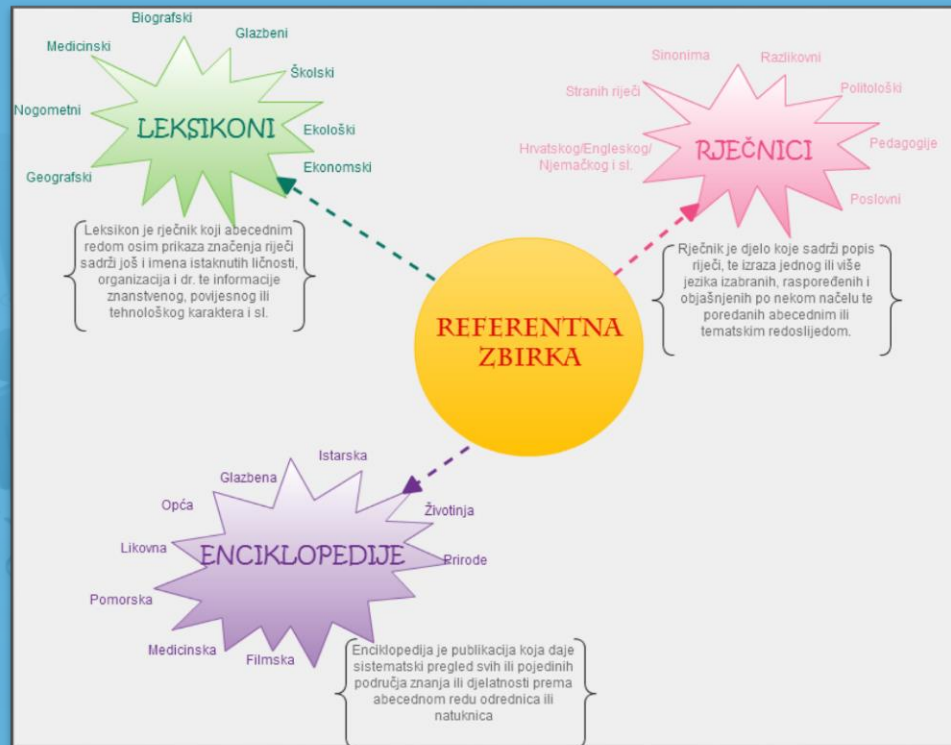
Kroz praktični rad i međusobno druženje uz štapiće i sok ekipe učenika 8. r. pokazali su zavidno znanje o znanosti, razlikovanju različitih struka i zanimanja.

NASTAVNE JEDINICE 3. RAZREDA – HRVATSKI JEZIK

- Knjiga : od autora do čitatelja (samo prve dvije godine)
- Referentna zbirka – rječnici – karakteristike
- Posjet mjesnoj/gradskoj knjižnici - učitelji sami odrade kad idu na sat lektire u gradsku

ČETVRTI RAZRED – ENCIKLOPEDIJE – nastavna jedinica Hrvatskog jezika s opsežnijom pripremom - nekad u obliku obrade lektire na drugačiji način (Knjiga o džungli) – 2 školska sata

NASTAVNE JEDINICE 4. RAZREDA – HRVATSKI JEZIK - jedanput

- Razlikovanje znanstvenih od zabavnih tekstova - obrada lektire Ezopove basne na drugačiji način
- Radijska emisija
- Televizijska emisija

O radiju

Iznenada, nakon telefona, svijet je zaludilo još jedno čudo nevidljivog – radio! Na što je on igrao? Što je donio? Radio je svima vidljivima ponudio sve nevidljivo. I vijesti, i glazbu, i informacije, reportaže, mogli su biti tamo gdje nikada nisu bili. Mogli su od toga trenutka sudjelovati u nečemu što se događalo kilometrima daleko od njih. Na drugom kontinentu, u svemiru, na Mjesecu. Mogli su čuti sve u svakome trenutku. Ali ta Čarolija imala je jedan uvjet: sve što čuješ, i lijepo i ružno na radiju, uvijek će biti nevidljivo. I svi su pristali. Otada je prošlo puno godina. Izmišljene su vijesti i priče i putovanja sa slikama, a radio i dalje živi. Svira, priča, izvješćuje. Ljudi ga rado slušaju jer po svojoj želji stvaraju sliku i viđenje.

Mladen Kušec

KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKI PROGRAM U PREDMETNOJ NASTAVI – 5. razred

- Sat medijske kulture (Hrvatski jezik) ili sat razrednika - korelacija
- Tiskani mediji (podvrste: novine, časopisi i knjige)
- Signature oznake (samostalno snalaženje u knjižnici)

Očekivanje je da učenik zna pronaći knjigu na polici uz pomoć signature, objasniti kataložni opis i pronaći knjigu u knjižnici uz pomoć knjižničnog kataloga. (Nastavni plan i program za osnovnu školu, 2006.)

OBRADA NASTAVNIH JEDINICA U ŠESTOM RAZREDU

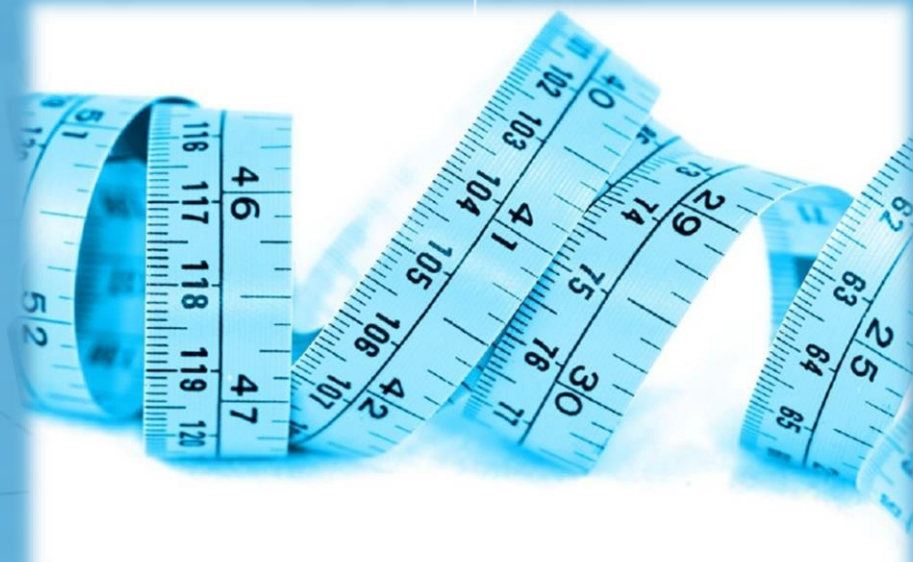
RAZLIKOVANJE STRUKE OD ZNANOSTI kroz primjere stručnih i znanstvenih časopisa – korelacija s geografijom i prirodom i društvom

UZLOMAK IZ STRUČNOG ČASOPISA	NASLOV ČASOPISA	STRUKA	NASTAVNI PREDMET
...Ali mislite da su ljudi tek desetak generacija razvili isti instinkt. Zemlja bez kaktusa ne bi bila upodobna mjestu za život. Kukuljica opranja biljke, sadnja u krevetu hrastovih tvrti u prvom, postrojeve moći, vokal i volje. Voda su važni u održavanju ravnoteže u našem ekosustavu...	Prva ranoja	Bioloski	Bioloski Priroda Učivačenje
...Skupština društva uvodi podizanje finansijske isplative što joj to pripada sprava i radom, odnosa sprava odnosi ili ako radom, odnosa sprava odnosi društva ne da sigurnost na podizanje finansijske isplative...	Matematičko i finansijsko	Poljoprivreda Ekonomski	
...Lokativni i instrumentalni pridjevski izrazi u značenju namjere u suvremenom hrvatskom književnom jeziku imaju dvoje sintaktičke uloge: prva, želja, uloga je polobne oznake namjere (kolebna lokativna oznaka) s pridjevnima na i i (tpe, raditi na predstavljanju), (kolebna) polobni u cilju znanstvenog istraživanja, odnosa instrumentalni s pridjevnima i tpe, stavljati postrojeve u promet i ciljem obmanjivanja kupaca...	Strak i časopis za kulturno-krakolobno kopiranje priroda	Engleski priroda	Znanost
...Aktualna revizija ATijevih zbiraka Cataly (10.2) donijela je sa sobom podršku za četvrtinu po kartonu CrossFinca, a ATI s oblikom svojom zbiraka (10.2) zbiraka još više razvija njegovost. Kad je riječ u četvrtinu, novi drveni sa sobom donose mogućnost kompenziranja okvira montera za deflaziraju postavki boje, svjetline i gornje za svaki montera koji je dio četvrtine polja...	ITC	informatički	Informatika
...Kako je kršenje dječjih prava u suprotnosti s načelima pozitivnog roditeljstva, takvo roditeljsko odnoscje mogućnost primjene bilo kakvih nasilnih metoda u odgoju djeteta koje namjere djetetu dostaviti i namjere na bol. Stepi je primjene pozitivnog roditeljstva i vrste povezano s ciljem oblikovanja zadovoljavajućeg kolijevanja djeteta...	Djete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta	Psiholog, pedagoški	Šk
...Vjerujemo da su čitatelji upoznati s četiri karakteristične točke trokuta: središtem epusije i upisane kružnice, žetom i epuscentrom. Mada neki od vas misle da su to sve, da drugih nema. Međutim, to je daleko od istine. Clark Embering u svojoj enciklopediji epusije čak 3587 različnih karakterističnih točaka trokuta, a popis se redovito punjuje...	Matematičko-fizički list	matematički i fizički	Matematika i Fizička
Koliko američko visokoskolsko obrazovanje namjerava isplivati iz sadašnje objave, njegov sadržajni aspekt će se bitno poboljšati paznjama pristupa i odgovornosti koja postavlja javnost. Morat će postojati načina da riješe pitanje kova, navedeno za studenje s niskim primanjima koji odnoscjavaju akademska usjetima te se udružili s osnovnim i drugim školovani u napretu sve većeg broja studenata koji će uspješno studirati...	Časopis za visoko obrazovanje	pedagoški	
e su jedan od najkompleksnijih medija, najraznolikijih, a filmski prostor ima svoju upotrebljivost za neke igra i za neke segmente igara, a ne za igre u cjelini. Analiza koja datata nekim filmskim konceptima tako će o usudolobnosti sa one primjere, one segmente i one vrste igara koje su najviše filmu...	Hrvatski filmski listopis: portsko istaganje na filmu	redatelj	Medijska kultura
...Djete Atom, tridesetkilometara od Birminghama, unost idiličnog narađnog krajolika svjesto se jedan od i engleskih gradova – Stratford-upon-Avon. Razlog njegovog popularnosti jest u tome šta je ondje prije ier podna rođen jedan od najvećih svjetskih pisaca – William Shakespeare...	Meridijani		

DVIJE NASTAVNICE JEDINICE U ŠESTOM RAZREDU O INTERNETU

SIGURNOST NA
INTERNETU –
sat razrednika

PRETRAŽIVANJE I
VREDNOVANJE MREŽNIH
STRANICA – sat medijske kulture
(Hrvatski jezik)

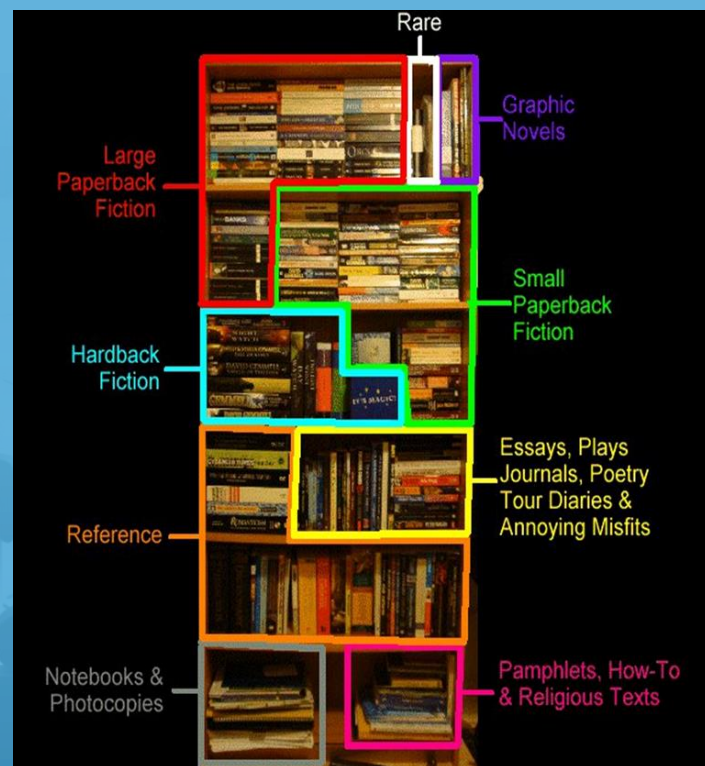

Vrednovanje informacija

KIO PROGRAM SEDMOG RAZREDA

- Vrste knjižnične građe s posebnim osvrtom na referentnu zbirku – nastavnica jedinica Hrvatskog jezika
- Autorstvo i citiranje
- Mrežni katalogi i UDK oznake

SUSTAV I ULOGA KNJIŽNICA – 8. razred

Upoznavanja različitih sustava i uloga pojedinih knjižnica s osvrtnom na njihove mrežne kataloge – sat Hrvatskog jezika

Cjeloživotno učenje u knjižnici

52 održana školska sata

1.046 sudionika (33 razreda)

1.
razred

Upoznajmo knjižnicu
Obrada lektire
"Plesna haljina ŽM"

2.
razred

Dječji časopisi
Obrada lektire
"Poštarska bajka"

3.
razred

Rječnici: osnove
Obrada lektira
"Ezopove basne" i
"Putovanje Plave strijele"

4.
razred

Enciklopedije
Mediji: ovisnosti
Obrada lektire
"Zmajevi i vukodlaci"
Integrirani dan Sunca

5.
razred

Snalaženje u knjižnici
Signaturene oznake
Tiskani mediji: vrste

6.
razred

Stručni časopisi
Vrednovanje web-a

7.
razred

Knjižna građa: vrste
Referentna zbirka
Autorsko pravo i citiranje
Televizijska serija
Zaštita ozonskog omotača

8.
razred

Pisanje sažetaka:
primjeri i izrada

SATOVI S ELEMENTIMA GOO-a

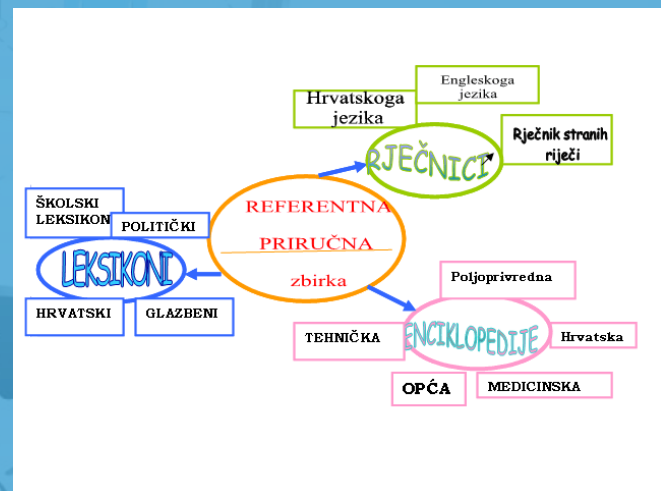
KAKO SU SLOŽENE KNJIGE ZA UČENIKE U NAŠOJ KNJIŽNICI

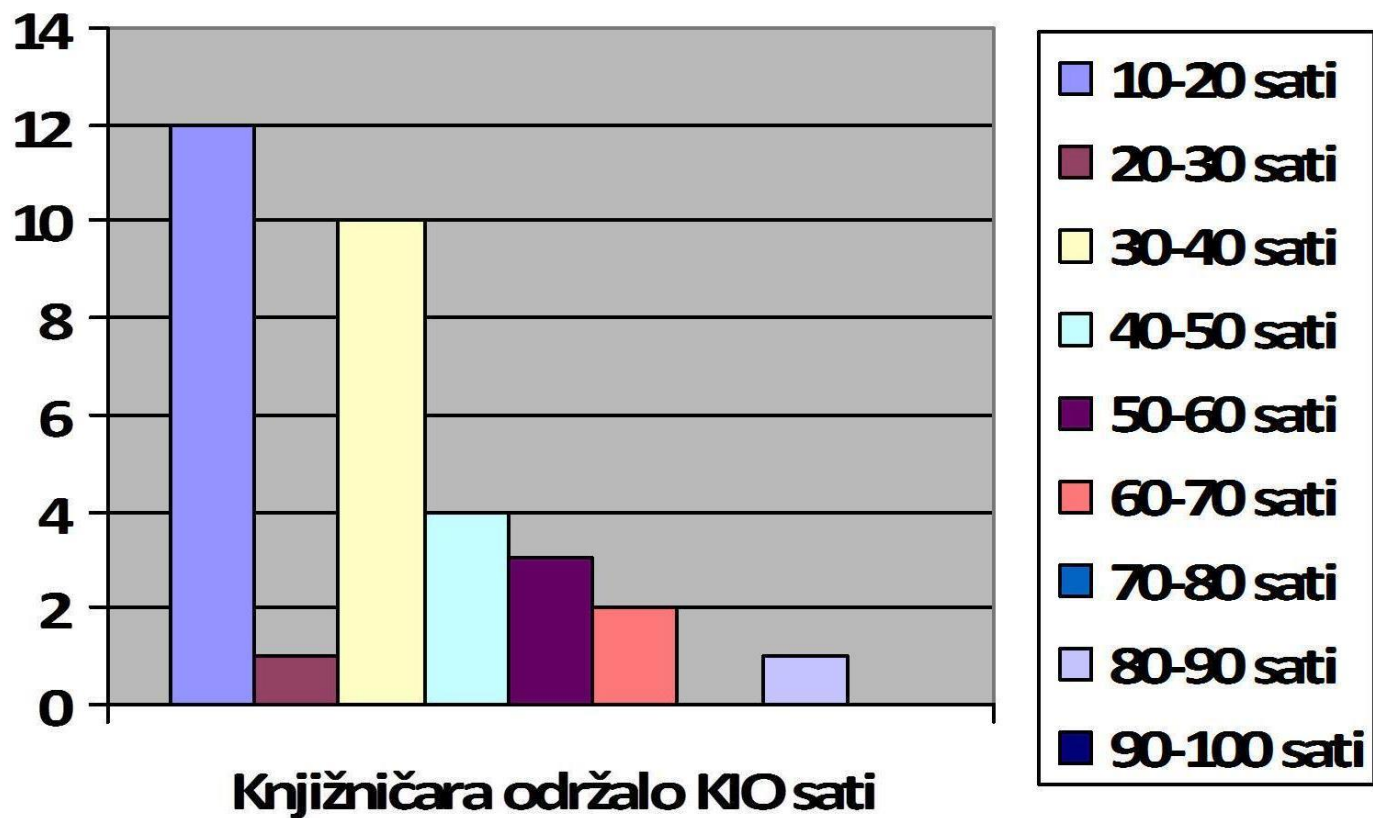
M Knjige za najmlađe učenike škole - slikovnice, kratke priče i pjesme jednostavnog sadržaja, stripovi, i sl.
Uzrast - 1. i 2. razred OŠ (7-9. godina)

D Dječja književnost - zbirke priča i pripovjedaka, pjesme, romani, bajke, basne, vicevi, stripovi, i sl.
Uzrast - od 3. do 6. razreda (9-12. godina)

O Omladinska ili tinejdžerska književnost - zbirke priča i pripovjedaka, pjesme, romani, stripovi, i sl. ozbiljnijeg, opsežnijeg i detaljnijeg sadržaja
Uzrast - učenici 7.-8. razreda (12-14. godina)

Rad: Dejana Kartović, dipl. knjižničarka

KRATKA ANKETA 9-22.12.2016.
33 KNJIŽNIČARA IZ HRVATSKE

ANKETA – 11 KNJIŽNIČARA BBŽ-e – 2. mj. 2017.

Topic 1

Referentna zbirka - služenje enciklopedijom

Topic 2

Dječji časopisi

Topic 3

Knjižna građa - referentna zbirka

Topic 4

Referentna zbirka - razlika - rječnici i enciklopedije

Topic 5

Upoznavanje s knjižnicom kao mjestom informacijske pismenosti

Topic 6

Snalaženje u knjižnici - katalog i signatura

Topic 7

U potrazi za knjigom (Sustav i uloga pojedinih vrsta knjižnica)

Osnovni problemi u provođenju nastavnih satova knjižnično-informacijske pismenosti

Nemogućnost suradnje s određenim kolegama, pogotovo s predmetnom nastavnom (7), tj. ne može se sa svim kolegama jednako kvalitetno surađivati

Prostorne nemogućnosti (knjižnica ima čitaonicu, ali je otežan rad ili nema dovoljno prostora za skupni rad, i sl.) (5)

Nedovoljna opremljenost knjižnice s odgovarajućom opremom, tj. tehnički problemi (knjižnica nema niti jedno ili dovoljno računala za učenike, projektor se kvari, ili laptop, nema internet pristup za korisnike, itd.) (4)

ZAKLJUČAK

- Realizacija knjižnično-informacijske pismenosti u osnovnoj školi, iako je propisana Nastavnim planom i programom iz 2006., ovisi o:
 1. Volji i znanju stručnog suradnika školskog knjižničara da je provodi u praksi
 2. Volji i znanju učitelja da surađuje sa stručnim suradnikom školskim knjižničarem
- Realizacija bi bila lakša uz sustavno provođenje KIO programa u nastavnom planu i programu rada škola s okvirnim popisom nastavnih jedinica koji se mogu uraditi u korelaciji s drugim predmetima u knjižnici škole, ne samo u planu rada knjižničara, nego i u planu učitelja
- U razrednoj nastavi se lakše realizira nego u predmetnoj
- Potrebna edukacija, partnerstvo i timski suradnički rad

ZA KRAJ - PRIMJERI SATOVA IV. OŠ BJELOVAR

www.knjiznicari.hr (UDK02 stranica HMŠK-a)

UKLJUČITE SE I VI!